

Polisi Amddiffyn Plant Ysgol Dyffryn Ogwen

Rhagarweiniad

1.1 Mae Ysgol Dyffryn Ogwen yn cydnabod yn llawn y cyfraniad y mae'n ei wneud i amddiffyn plant.

Mae tair prif elfen yn ein polisi:-

- a. atal drwy'r addysgu a'r cymorth bugeiliol sy'n cael ei gynnig i ddisgyblion;
- b. gweithdrefnau ar gyfer adnabod achosion neu amheuon o gam-drin ac adrodd arnynt. Oherwydd ein cysylltiad dyddiol â phlant, mae staff yr ysgol mewn sefyllfa dda i sylwi ar unrhyw arwyddion allanol o gam-drin; a
- c. chefnogi disgyblion a allai fod wedi cael eu cam-drin.

1.2 Mae ein polisi'n berthnasol i'r holl staff sy'n gweithio yn yr ysgol, ac i'r llywodraethwyr. Efallai mai cymorthyddion, goruchwylwyr canol dydd, gofalwr, staff ategol yn ogystal ag athrawon, fydd y bobl gyntaf y mae plentyn yn datgelu gwybodaeth iddynt.

Atal

2.1 Rydym yn cydnabod bod hunanwerth uchel, hyder, ffrindiau cefnogol a llinellau cyfathrebu da rhwng disgyblion ac oedolyn y gallant ymddiried ynddo yn helpu i ddiogelu disgyblion.

Felly bydd yr ysgol:-

- a. yn sefydlu a chynnal ethos lle mae'r plant yn teimlo'n ddiogel ac yn cael eu hannog i siarad, a lle'r ydym yn gwrandao arnynt;
- b. yn sicrhau bod y plant yn gwybod bod oedolion yn yr ysgol y medrant fynd atynt os ydynt yn poeni neu mewn trafferthion;
- c. yn cynnwys, yn y cwricwlwm, weithgareddau a chyfleoedd Addysg Bersonol a Chymdeithasol i roi i'r plant y sgiliau angenrheidiol i ddiogelu eu hunain rhag cael eu cam-drin ac i wybod at bwy i droi am gymorth; ac
- ch. yn cynnwys, yn y cwricwlwm, ddeunydd i helpu plant i ddatblygu agweddau realistig at gyfrifoldebau bywyd fel oedolyn, yn enwedig o ran sgiliau gofal plant a magu plant.

Gweithdrefnau

3.1 Byddwn yn glynu at Weithdrefnau Amddiffyn Plant Cymru Gyfan sydd wedi cael eu cadarnhau gan Fwrdd Diogelu Plant Gwynedd a Môn.

3.2 Mae'r ysgol yn:-

a. sicrhau bod uwch aelod o staff dynodedig sydd wedi derbyn yr hyfforddiant priodol;

b. cydnabod rôl y person dynodedig ac yn trefnu cymorth a hyfforddiant;

c. sicrhau bod pob aelod o staff a phob llywodraethwr yn gwybod:-

- enw'r person dynodedig a'i rôl;

- bod ganddynt gyfrifoldeb fel unigolion dros gyfeirio pryderon amddiffyn plant drwy ddefnyddio'r sianelau iawn ac o fewn y terfynau amser y cytunwyd arnynt â'r Bwrdd Lleol Diogelu Plant; a

- sut i weithredu ar y pryderon hynny os nad yw'r person dynodedig ar gael.

ch. sicrhau bod aelodau staff yn ymwybodol o'r angen i fod yn effro i arwyddion o gam-drin ac yn gwybod sut i ymateb i ddisgybl a all ddatgelu camdriniaeth;

dd. darparu hyfforddiant i'r holl staff fel eu bod yn gwybod:-

- i. beth yw eu cyfrifoldebau personol;

- ii. beth yw'r gweithdrefnau lleol y cytunwyd arnynt;

- iii. bod angen bod yn effro i adnabod achosion o gam-drin; a

- iv. sut i gefnogi plentyn sy'n datgelu camdriniaeth.

e. hysbysu'r tîm gwasanaethau cymdeithasol lleol os:-

- bydd disgybl ar y gofrestr amddiffyn yn cael ei wahardd naill ai am dymor penodol neu'n barhaol; ac

- os yw disgybl sydd ar y gofrestr amddiffyn plant yn absennol o'r ysgol heb eglurhad am fwy na dau ddiwrnod (neu am ddiwrnod yn dilyn penwythnos);

f. gweithio i ddatblygu cysylltiadau effeithiol ag asiantaethau perthnasol ac yn cydweithredu, fel bo angen, â'u hymholiadau i faterion amddiffyn plant, gan gynnwys mynychu'r adolygiad cychwynnol a grwpiau craidd a chynadleddau amddiffyn plant a chyflwyno adroddiadau ysgrifenedig i'r cynadleddau;

ff. cadw cofnodion ysgrifenedig o bryderon am blant (gan nodi'r dyddiad, y digwyddiad a pha gamau a gymerwyd), hyd yn oed lle nad oes angen cyfeirio'r mater i'r gwasanaethau cymdeithasol yn syth;

g. sicrhau bod yr holl gofnodion yn cael eu cadw'n ddiogel a than glo;

ng. cadw at y gweithdrefnau a nodir yng nghylchlythyr cyfarwyddyd Llywodraeth Cynulliad Cymru;

h. sicrhau y llunnir gweithdrefnau recriwtio a dewis yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cynulliad Cymru yn y cylchlythyr 34/2002 "*Amddiffyn Plant: Atal Pobl Anaddas rhag Gweithio gyda Phlant a Phobl Ifanc yn y Gwasanaeth Addysg*"; a

i. dynodi llywodraethwr amddiffyn plant i oruchwylio polisi ac arferion amddiffyn plant yr ysgol.

Cefnogi'r Disgybl Sydd Mewn Perygl

4.1 Rydym yn cydnabod y gallai plant sydd mewn perygl, sy'n wynebu camdriniaeth neu sy'n dyst i drais, gael eu heffeithio'n drwm gan hyn.

4.2 Efallai mai'r ysgol yw'r unig elfen sefydlog, ddiogel a sicr ym mywydau plant sydd mewn perygl. Er hynny, pan fyddant yn yr ysgol mae eu hymddygiad yn gallu bod yn herfeiddiol ac anystywallt, neu gallant fynd i'w cragen.

4.3 Bydd yr ysgol yn ceisio cefnogi'r disgybl drwy:-

a. gynnwys pethau yn y cwricwlwm sy'n annog hunanwerth a hunan-gymhelliad (gweler adran 2 ar Atal);

b. ethos yr ysgol sy'n:-

- i. hyrwyddo amgylchedd cadarnhaol, cefnogol a diogel; ac yn
- ii. rhoi ymdeimlad o werth i ddisgyblion;

c. sicrhau fod pob aelod o staff yn cytuno ar ddull cyson o weithredu sy'n canolbwyntio ar ymddygiad y plentyn sydd wedi tramgwyddo ond heb niweidio hunanwerth y disgybl. Bydd yr ysgol yn ceisio sicrhau bod y disgybl yn gwybod bod rhai mathau o ymddygiad yn annerbyniol, ond ei bod hi neu ef yn cael eu gwerthfawrogi ac nad ydynt i'w beio am unrhyw gam-drin sydd wedi digwydd;

ch. gael cyswllt cyson ag asiantaethau eraill sy'n cefnogi'r myfyriwr, fel y Gwasanaethau Cymdeithasol, y Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a Phobl Ifanc, y Gwasanaeth Seicoleg Addysg, Gwasanaethau Cynhwysiad Gwynedd a'r Gwasanaeth Lles Addysg; a thrwy

d. cadw cofnodion a hysbysu'r Gwasanaethau Cymdeithasol cyn gynted ag y mae unrhyw bryder yn ailgodi.

4.4 Pan fydd disgybl ar y gofrestr amddiffyn plant yn symud o'r ysgol, byddwn yn trosglwyddo'r wybodaeth i'r ysgol newydd ar unwaith ac yn hysbysu'r Gwasanaethau Cymdeithasol.

Plant gyda Datganiadau Anghenion Addysgol Arbennig

4.5 Rydym yn cydnabod yn ystadegol mai plant gydag anableddau ac anawsterau ymddygiad yw'r rhai sydd fwyaf agored i gael eu cam-drin. Mae angen i staff yr ysgol sy'n delio â phlant gydag anableddau difrifol a lluosog, nam ar y synhwyrâu a/neu broblemau ymddygiad ac emosiynol, fod yn arbennig o sensitif i arwyddion o gam-drin.

Canllawiau i Staff

Beth i'w wneud os yw plentyn yn dweud wrthy ch ei fod wedi cael ei gam-drin gan rywun nad yw'n aelod o staff.

Os yw'r honiad yn erbyn aelod o staff, dylech gyfeirio'r mater at y swyddog amddiffyn plant dynodedig neu'r Pennaeth.

Gall plentyn ymddiried mewn unrhyw aelod o staff, ac efallai na fydd bob amser yn mynd at aelod o'r staff addysgu. Dylai staff sy'n cael gwybod am honiad yn erbyn rhywun gofio:-

- mai rôl wrando sydd gennych, peidiwch â thorri ar draws y plentyn os yw'n adrodd atgofion o ddigwyddiadau pwysig. Dylech gyfyngu unrhyw gwestiynau i gadarnhau eich bod wedi deall yr hyn y mae'r plentyn yn ei ddweud. Dylid gofyn unrhyw gwestiwn yn agored fel nad ydych yn arwain y plentyn;
- rhaid ichi adrodd yn llafar i'r **person amddiffyn plant dynodedig** yn yr ysgol ar unwaith;
- dylech wneud nodyn o'r drafodaeth, cyn gynted ag y mae hynny'n rhesymol ymarferol (ond o fewn 24 awr) i'w roi i'r person amddiffyn plant dynodedig yn yr ysgol. Dylai'r nodyn gofnodi'r amser, y dyddiad, y lleoliad a'r bobl a oedd yn bresennol, a dylai gofnodi union atebion/ymatebion y plentyn mor agos â phosibl. Cofiwch, efallai y bydd eich nodyn o'r drafodaeth yn cael ei ddefnyddio mewn achos llys nes ymlaen;
- peidiwch ag addo y byddwch yn cadw'r mater yn hollol gyfrinachol;
- efallai bod plentyn yn disgwyl am achos mewn llys troseddol, efallai y bydd rhaid iddo roi tystiolaeth neu efallai ei fod yn disgwyl canlyniad achos gofal; a hefyd
- bydd eich cyfrifoldeb chi o ran cyfeirio pryderon yn dod i ben ar y pwynt hwn, ond efallai y bydd gennych rôl nes ymlaen o ran cefnogi neu fonitro'r plentyn, cyfrannu at asesiad neu gyda gweithredu cynlluniau amddiffyn plant.

Cyfrinachedd

Mae angen deall materion cyfrinachedd os yw plentyn yn datgelu gwybodaeth am gael ei gam-drin. Efallai na fydd plentyn yn teimlo'n hyderus i ymddiried mewn aelod o staff ond os yw'n teimlo na fydd y wybodaeth yn cael ei datgelu i neb arall. Fodd

bynag, mae gan staff addysg gyfrifoldeb proffesiynol i rannu gwybodaeth berthnasol am amddiffyn plant â'r asiantaethau statudol dynodedig os yw plentyn yn cael trafferthion lles plant.

Mae'n bwysig bod pob aelod o staff yn delio â hyn yn sensitif ac yn egluro wrth y plentyn bod yn rhaid iddynt hysbysu'r bobl briodol fydd yn gallu helpu'r plentyn, ond na fyddant ond yn dweud wrth y rhai y mae angen iddynt wybod er mwyn gallu helpu. Dylent dawelu ofnau'r plentyn a dweud wrthynt na fydd pawb yn yr ysgol yn dod i wybod am eu sefyllfa. Cofiwch fod y plentyn, mae'n debyg, wedi gorfod bod yn hynod ddewr i ddatgelu'r wybodaeth a'u bod efallai'n profi emosiynau a theimladau o euogrwydd, embaras, anffyddlondeb (os yw'r camdriniwr yn rhywun sy'n agos atynt) ac wedi cael eu brifo.

Cofiwch hefyd am gyfrifoldeb bugeiliol y gwasanaeth addysg. Gwnewch yn siŵr mai dim ond y rhai sydd â rôl broffesiynol, e.e. y person dynodedig a'r pennaeth, sydd â mynediad at y cofnodion amddiffyn plant. Ar adegau eraill, dylid eu cadw'n ddiogel dan glo ac ar wahân i brif ffeil y plentyn.

Person amddiffyn plant dynodedig – y Dirprwy Bennaeth, Miss Susan Jones, neu, yn ei habsenoldeb, y Pennaeth, Mr Alun Llwyd.

Llywodraethwr dynodedig – Mrs Elin Sanderson.

Swyddog amddiffyn plant dynodedig Gwynedd – Ffion Rhisiart (rhif ffôn – 01286 679056).

Mehefin 2015